

اولویت‌های پژوهشی اقتصاد اسلامی

www.ketab.ir

معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه

مجله: انجمن اقتصاد اسلام حوزه علمیه

پژوهشگر:

بمید صبیان نقیبر

سرشناسه: حوزه علمیه قم، معاونت پژوهش
عنوان: اولویت‌های پژوهشی اقتصاد اسلامی
تکرار نام پدیدآور: پژوهشگر مجید حبیبیان نقیبی، مدیریت طرح: معاونت پژوهش حوزه‌های
علمیه، دفتر مطالعات پژوهشی، گروه نیازسنجی پژوهش؛ مجری: انجمن اقتصاد اسلامی
مشخصات نشر: قم: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری: (۴۱۶) ص. : جدول، نمودار
فروست: معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه، دفتر مطالعات پژوهشی، نیازسنجی پژوهش
دانش‌های حوزوی؛ ۴

ISBN 978-600-7550-13-7

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت نمایه

موضوع: اسلام - تحقیق

موضوع: اسلام و اقتصاد - تحقیق

موضوع: حوزه‌های علمیه - تحقیق

موضوع: ایران - اسلام و اقتصاد - تحقیق

شناسه افزوده: حبیبیان نقیبی، مجید، محقق

شناسه افزوده: حوزه علمیه قم، معاونت پژوهش

شناسه افزوده: انجمن علمی اقتصاد اسلامی

شناسه افزوده: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳، ۹۴، الف ۸ / ح ۷ / BpV

رده‌بندی دیویی: ۲۸۷/۰۷۲

شماره مدرک: ۳۸۷۱۶۴۶

۹۷۸ - ۶۰۰ - ۷۵۵۰ - ۱۳ - ۷

شابک:

اولویت‌های پژوهشی اقتصاد اسلامی

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ویراستار: ابراهیم کاظمی

نمایه‌ساز: علیرضا عطفوف

طرح جلد و صفحه‌آرا: محسن شعبانی

مرکز پخش: قم، مدرسه عالی دارالشفاء، انتشارات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

۰۲۵-۳۷۷۴۸۹۸۳

معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه

دفتر مطالعات پژوهشی، گروه نیازسنجی پژوهش

وب سایت: <http://www.pazhuhesh.com/ir/net> پست الکترونیک: pazhuhesh@ismc.ir

پست الکترونیکی گروه نیازسنجی: niyazsanji@gmail.com

آدرس: قم، ابتدای بلوار جمهوری، ساختمان مدیریت حوزه‌های علمیه

تلفن: ۰۲۵-۳۲۹۳۵۹۲۷ و ۰۲۵-۳۲۹۴۱۲۰۷

قیمت: ۱۶۲.۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۵	فهرست مطالب
۱۷	مقدمه

بخش اول: کلیات

۲۱	فصل اول: طرح تحقیق
۳۱	فصل دوم: مفاهیم و رویکردهای نیازسنجی پژوهشی
۴۱	فصل سوم: فهرست عناوین پژوهشی بر اساس طبقات

بخش دوم: اولویت‌های پژوهشی

۵۱	فصل اول: کلیات اقتصاد
۷۵	فصل دوم: مکاتب و روش‌شناسی
۸۳	فصل سوم: ریاضیات و روش‌های مقداری
۸۵	فصل چهارم: اقتصاد خرد
۱۱۵	فصل پنجم: اقتصاد کلان و اقتصاد پولی
۱۴۷	فصل ششم: اقتصاد بین‌الملل
۱۵۳	فصل هفتم: اقتصاد مالی
۱۸۳	فصل هشتم: اقتصاد بخش عمومی
۲۰۵	فصل نهم: بهداشت، آموزش و رفاه
۲۱۳	فصل دهم: نیروی کار و اقتصاد کار
۲۲۵	فصل یازدهم: اقتصاد و حقوق

۱۶ اولویت‌های پژوهشی اقتصاد اسلامی

۲۳۳	فصل دوازدهم: سازمان‌های صنعتی
۲۴۱	فصل سیزدهم: مدیریت و اقتصاد بازرگانی، بازاریابی و حسابداری
۲۴۵	فصل چهاردهم: تاریخ اقتصاد
۲۴۹	فصل پانزدهم: اقتصاد توسعه، تغییرات تکنولوژیکی و رشد
۲۶۳	فصل شانزدهم: نظام اقتصادی
۲۷۷	فصل هفدهم: اقتصاد کشاورزی و منابع طبیعی
۲۸۵	فصل هیجدهم: اقتصاد شهری، روستایی و ایالتی
۲۹۱	فصل نوزدهم: سایر موضوعات خاص
۳۱۳	فصل بیستم: خلاصه، نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بخش سوم: نمایه‌ها

۳۲۵	نمایه اولویت‌های پژوهشی بر اساس محورهای مطالعاتی پژوهشی
۳۳۵	نمایه عناوین اولویت‌های پژوهشی

بخش چهارم: پیوست‌ها

۴۰۹	پیوست‌ها
-----	----------

www.ketab.ir

مقدمه

«نیاز» واژه‌ای همزاد با مخلوق محتاج است. انسان‌ها از بدو خلقت، این مفهوم را از درون جانشان با علم حضوری لمس کرده‌اند و با آن آشنا هستند. نیازسنجی نیز لازمه برخورداری از قوه عاقله انسان است که سنجش همه امور و تصمیم مناسب بر اساس امکانات و محدودیت‌ها، فارق اساسی او و سایر موجودات بوده است. اگر موتور محرکه ابداعات و اختراعات در طول زندگی انسان‌ها را «نیاز» و «نیازمندی» او بدانیم، سخنی به گزاف نگفته‌ایم. کنجکاوی و جستجوگری، شاید فصل قریب انسان، از سایر موجودات باشد که او را از دیگران متمایز می‌سازد و این خصوصیت کنجکاوی و تلاش برای پاسخ به نیازها است که او را به تحقیق و پژوهش وا می‌دارد. اوج واژه‌ها زمانی به منصفه ظهور می‌رسد که دو مفهوم «نیازسنجی» و «پژوهش»، با هم ترکیب شده و ازدواجی ارزشمند را تحقق ببخشند که حاصل آن تولد مفهومی پرمعنی و جدید «نیازسنجی پژوهشی» است. ناگفته پیداست که این نوزاد، دوران طفولیت را می‌گذراند و افت و خیز، شرط اصلی قوی شدن در دوره‌های آینده زندگی اوست.

بی‌تردید «اقتصاد» همزاد زندگی اجتماعی انسان‌ها است؛ البته علم اقتصاد متعارف و مباحث مربوط به آن، از سابقه‌ای کمتر از سه قرن برخوردار است. اگر چه دین مبین اسلام به‌عنوان خاتم ادیان الهی، دارای نظام‌های مختلف مورد نیاز انسان‌ها، از جمله نظام اقتصادی است؛ اما دیرزمانی نیست که استخراج اقتصاد اسلامی به شکل نوین آن، توجه اندیشمندان علوم اسلامی را به خویش معطوف داشته است و در واقع اقتصاد اسلامی، دوران نوزادی و نوجوانی را می‌گذراند و برای آن عمری بیش از چند دهه نمی‌توان تصور کرد.

این پژوهش، متکفل «نیازسنجی پژوهشی در قلمرو دانش اقتصاد اسلامی» شده است و شاید با وجود مقدمه مذکور، نیازی به توضیح نباشد که با چه بحث حساس، مهم و پرمحدودیت روبرو است و کمبود عده و غده مهم‌ترین محدودیت آن به‌شمار می‌رود. اندیشمندان این حوزه بسیار اندک می‌باشند. این تحدید، زمانی بیشتر جلوه

می‌کند که تصویر درستی از حجم کار پیش روی آنان داشته باشیم. با توجه به این واقعیات است که در اجرای پروژه با توصیه مشاوران، روشی غیر معمول، برگزیده و از هیاهو و ارسال نامه‌های پرطمطراق، مصاحبه‌ها و پرسش‌نامه‌های معمول و متعارف به مقدار ممکن اجتناب و از روش‌های میان‌بر و صریح بیشتر استفاده شد و در واقع با مراجعه مستقیم به اندیشمندان و مراکز پژوهشی و نیز مسئولان اجرایی، نیازهای واقعی پژوهشی کشف و استخراج گشت. البته از انجام مصاحبه و ارسال پرسش‌نامه مستغنی نبودیم و در واقع در همه مراحل اجرا، لطف و کرامت اندیشمندان این حوزه و مسئولان اجرایی، عامل مهمی در به سرانجام رسیدن پژوهش حاضر بوده است. در هر حال، اگر این تلاش پژوهشی با همه نواقص احتمالی، بتواند راه را برای تلاش‌های آینده «نیازسنجی پژوهشی در قلمرو دانش اقتصاد اسلامی» روشن و هموار کند، به هدف خویش رسیده است.

مجید حبیبیان نقیبی

دی ۱۳۹۳